

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.04.3.39>

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЄДИНОГО ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ ДЕКЛАРАЦІЙ НАЗК ТА ШЛЯХИ ЇХ УСУНЕННЯ

Пашинський А.П.,

доктор філософії,

асистент кафедри міжнародного приватного права

Навчально-наукового інституту міжнародних відносин

Київського національного університету імені Тараса Шевченка,

адвокат, партнер АО «ЮФ «Василь Кісіль і Партнери»

ORCID: 0000-0001-7377-200X

Пашинський А.П. Проблемні аспекти функціонування Єдиного державного реєстру декларацій НАЗК та шляхи їх усунення.

У цій статті досліджено проблематику функціонування Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, запущеного Національним агентством з питань запобігання корупції (НАЗК) у 2016 році. Проведений аналіз засвідчив наявність низки істотних проблем юридичного та технічного характеру, що негативно впливають на зручність користування Реєстром і порушують права суб'єктів декларування.

У роботі виокремлено шість ключових недоліків Реєстру, що потребують усунення. Визначено, що первинна декларація не видаляється з Реєстру після подання її виправленої версії, що є некоректним та створює підґрунтя для подвійного трактування даних. Показано, що строк зберігання декларації в Реєстрі безпідставно є довшим, ніж визначений законом граничний строк для її повної перевірки НАЗК. Встановлено відсутність правового механізму для вилучення з Реєстру декларацій, помилково поданих особами, які не є суб'єктами декларування. Доведено, що функція «Дані для декларації» в персональному кабінеті декларанта потребує вдосконалення: у деяких випадках користувачі отримують неактуальні дані, запит на інформацію можна подати лише один раз, а згенерована довідка не містить достатніх попереджень про неповноту отриманої інформації. Продемонстровано технічну недосконалість реалізації інструменту електронного листування з НАЗК у межах персонального кабінету, що унеможливорює повноцінну реалізацію права суб'єкта декларування на надання пояснень. Наголошено на відсутності можливості авторизації у Реєстрі за допомогою прогресивного інструменту «Дія.Підпис», що обмежує доступність платформи для користувачів.

У підсумку обґрунтовується необхідність оновлення відповідних нормативно-правових актів та технічного доопрацювання Реєстру з метою забезпечення належного функціонування платформи, її відповідності принципам цифрової доброчесності та забезпечення захисту прав суб'єктів декларування.

Ключові слова: Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; електронне декларування; Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК); державні реєстри; антикорупційна політика; запобігання корупції; корупція.

Pashynskyi A.P. Challenges in the functioning of the NACP Unified State Register of Declarations and ways to overcome them.

This article analyses the problems of functioning of the Unified State Register of Declarations of Persons Authorised to Perform State or Local Government Functions launched by the National Agency on Corruption Prevention (NACP) in 2016. The analysis revealed a number of significant legal and technical problems that negatively affect the usability of the Register and violate the rights of the declarants.

The paper identifies six key shortcomings of the Register that need to be addressed. It is determined that the initial declaration is not removed from the Register after the submission of its corrected version, which is misleading and creates the basis for double interpretation of the data. It is shown that the period of storage of the declaration in the Register is unreasonably longer than the statutory deadline for its full verification by the NACP. The absence of a legal mechanism for removing declarations from the Register that were mistakenly submitted by persons who are not declarants is highlighted. It is

proved that the 'Data for Declaration' function in the declarant's personal cabinet needs to be improved: users sometimes receive irrelevant data, a request for information can be submitted only once, and the generated certificate does not contain sufficient warnings about the incompleteness of the information received. The also author demonstrates the technical imperfection of the implementation of the electronic correspondence tool with the NACP within the personal account, which makes it impossible to fully exercise the right of the declarant to provide explanations. Lastly, the author emphasizes the absence of the possibility of authorisation in the Register using the progressive tool 'Diia.Signature', which limits the accessibility of the platform for users.

As a result, the author substantiates the need to update the relevant legal acts and conduct a technical revision of the Register in order to ensure the proper functioning of the platform, its compliance with the principles of digital integrity and protection of the rights of declarants.

Key words: Unified State Register of Declarations of Persons Authorized to Perform State or Local Government Functions; electronic declaring; National Agency on Corruption Prevention (NACP); state registers; anti-corruption policy; prevention of corruption; corruption.

Постановка проблеми. Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (далі – «Реєстр»), є одним із ключових елементів антикорупційної інфраструктури України. За майже десять років свого існування Реєстр зазнав істотних змін: якщо в перші роки роботи Реєстр не витримував навіть незначні навантаження, постійно від'єднував користувачів і видаляв чернетки їх документів, сьогодні платформа стабільно працює навіть під час великого напливу декларантів.

Втім, попри позитивну динаміку розвитку, окремі аспекти роботи Реєстру все ще потребують доопрацювання. Оскільки щороку до Реєстру подається понад 600 тис. декларацій [1], питання його коректного функціонування є вкрай важливим для публічних службовців, антикорупційних органів, громадянського суспільства і країни в цілому.

Метою статті є науково-практичний аналіз недоліків у правовому регулюванні та технічному функціонуванні Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, а також надання пропозицій щодо їх усунення.

Стан опрацювання проблематики. Окремі аспекти функціонування Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, досліджували українські науковці Прохоров К.О., Виноградова Н.Л., Попов Р.В., Голоскіс В.В., Усик Р.В., Мамедова Е.А. та інші. Так, Прохоров К.О. аналізував питання належного функціонування Реєстру як базису вітчизняної антикорупційної політики [2]. Виноградова Н.Л., Попов Р.В. і Голоскіс В.В. вивчали специфіку роботи Реєстру як складову цифрової трансформації НАЗК [3]. Усик Р.В. у своїх дослідженнях адресував проблеми і перспективи розвитку системи електронного декларування під час воєнного стану [4]. Мамедова Е.А. аналізувала різноманітні технічні проблеми, що можуть виникати при поданні декларацій [5]. Разом з тим, у вітчизняній юридичній науці досі не було проведено комплексного наукового дослідження щодо проблемних аспектів функціонування Реєстру та шляхів їх усунення.

Виклад основного матеріалу. У серпні 2016 року Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – «НАЗК») офіційно запустило Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Незважаючи на позитивні зрушення у функціонуванні Реєстру протягом всіх цих років, деякі аспекти його роботи все ще містять системні недоліки.

Нижче викладено шість основних техніко-юридичних вад у роботі Реєстру, а також запропоновано шляхи для їх ефективного усунення.

1. Первинна декларація не зникає після подання виправленої декларації

Згідно з ч. 4 ст. 45 Закону України «Про запобігання корупції» (далі – «Закон») суб'єкт декларування має право подати виправлену декларацію впродовж 30 днів після подання її первинної версії [6]. Саме ця виправлена декларація вважається юридично значимою для цілей звітування, повної перевірки НАЗК і можливого притягнення до відповідальності. Разом з тим, після подання виправленої декларації первинна декларація не видаляється і продовжує бути доступною в публічній частині Реєстру як окремий документ.

Питання зберігання документів у Реєстрі регулюється Порядком формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, затвердженим наказом НАЗК від 23.07.2021 № 448/21 (далі – «Порядок»). Як вказано в п. 1 розділу III Порядку, у разі створення виправленої декларації первинний документ, до якого вносяться виправлення, не видаляється і зберігається в Реєстрі [7]. На мою думку, такий підхід є некоректним та може призвести до пору-

шення прав суб'єкта декларування. Зокрема, періодично виникають ситуації, коли роботодавці, журналісти, співробітники департаменту фінансового моніторингу банку чи інші особи вивчають саме первинну декларацію особи, випадково чи умисно не звертаючи увагу на її виправлену версію. З правової точки зору немає жодної доцільності залишати в публічному доступі первинну декларацію, що містить неактуальну інформацію про доходи, активи і зобов'язання декларанта, є юридично нікчемною та не може бути використана для будь-яких офіційних цілей. Аргументи на користь збереження такої первинної версії декларації в Реєстрі залишаються незрозумілими, адже керівництво НАЗК ніколи публічно не коментувало це питання.

Враховуючи вищенаведене, Національному агентству пропонується виключити норму п. 1 розділу III Порядку про збереження в Реєстрі первинної декларації після подання її виправленої версії, а також внести зміни до відповідних програмних налаштувань Реєстру.

2. Строк зберігання декларації в Реєстрі довший, ніж граничний строк для її перевірки

Відповідно до ч. 1 ст. 51-3 Закону НАЗК може провести повну перевірку декларації протягом трьох років після припинення особою діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування. Такий строк є цілком обґрунтованим, адже строк давності притягнення особи до кримінальної відповідальності за декларування недостовірної інформації з урахуванням положень ст. 12, 49, 366-2 Кримінального кодексу України (далі – «КК України») також становить три роки [8].

У той же час, згідно з ч. 2 ст. 47 Закону інформація про особу в Реєстрі декларацій має зберігатись упродовж всього часу виконання цією особою функцій держави або місцевого самоврядування, а також упродовж п'яти років після припинення виконання нею зазначених функцій (крім останньої декларації, яка має зберігатись безстроково). При співставленні цієї та попередньої норми Закону виникає парадоксальна ситуація: хоча по завершенню трьох років з моменту відставки декларація вже не може бути перевірена, вона ще два роки після цього має перебувати в Реєстрі.

З метою усунення цієї правової колізії пропонується внести зміни до ч. 2 ст. 47 Закону і зменшити строк зберігання декларації з п'яти до трьох років після припинення виконання публічних функцій.

3. Відсутня процедура видалення з Реєстру декларацій, помилково поданих особами, які не належать до суб'єктів декларування

Одним із найскладніших питань антикорупційного законодавства є перелік суб'єктів, що підпадають під вимоги електронного декларування. Ця проблематика стала особливо актуальною після введення в Україні воєнного стану 24 лютого 2022 року. Зокрема, через неоднозначне правове регулювання факт належності тої чи іншої категорії військовослужбовців до суб'єктів декларування іноді є неочевидним навіть для профільних фахівців. На практиці це призводить до випадків подання е-декларацій особами, які в принципі не повинні були подавати їх згідно з Законом. Через деякий час ці особи виявляють допущену помилку, але подану декларацію з Реєстру видалити не можуть – оскільки для цього відсутні правові підстави.

Станом на сьогодні передбачено лише дві підстави для видалення декларації з Реєстру: (1) якщо особа вже понад п'ять років не виконує функції держави, місцевого самоврядування чи прирівняні до них функції; (2) якщо особа більше ніж два роки тому подала декларацію за типом «кандидатська» і після цього так і не розпочала виконання функцій держави, місцевого самоврядування чи прирівняних до них функцій [9]. При цьому законодавство України не передбачає можливості видалення з Реєстру декларацій осіб, яка на момент їх подання в принципі не належали до суб'єктів декларування. Відсутність подібної норми не лише порушує права таких осіб, а й призводить до неефективного використання обмежених ресурсів НАЗК для перевірки цих юридично нікчемних декларацій.

Враховуючи зазначене, доцільно доповнити п. 2 Порядку новим абзацом про можливість НАЗК видаляти помилково подані декларації з Реєстру за зверненням особи, яка на момент їх подання не належала до кола суб'єктів декларування згідно з Законом.

4. Функція «Дані для декларації» потребує доопрацювання

Відповідно до ч. 3 ст. 47 Закону НАЗК через програмні засоби Реєстру має забезпечувати суб'єктам декларування безоплатний доступ до відомостей про них і членів сім'ї в державних реєстрах і базах даних.

На виконання цієї норми Закону НАЗК у травні 2022 року оголосило про запуск спеціальної функції «Дані для декларації» [10]. Так, у персональному кабінеті декларанта з'явилася кнопка «Дані для декларації», яка дозволяє в онлайн-режимі згенерувати довідку з 13 державних реєстрів про себе та членів сім'ї. Хоча ця функція може допомогти отримати деяку корисну інформацію для заповнення декларації, вона все ще потребує значного доопрацювання.

По-перше, дані з двох ключових реєстрів – Державного реєстру речових прав на нерухоме

майно і Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань – генеруються не станом на 31 грудня, а станом на дату формування довідки. На практиці це часто призводить до того, що суб'єкти декларування переносять до декларації некоректні відомості та наражають себе на ризик адміністративної чи кримінальної відповідальності за декларування недостовірної інформації. Розглянемо поширений приклад: суб'єкт декларування був власником квартири станом на 31.12.2024, але у січні 2025 року продав її. У березні 2025 року під час заповнення декларації за 2024 рік особа згенерувала в кабінеті довідку «Дані для декларації» за минулий рік. При цьому дані з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно у довідці було згенеровано станом на березень 2025 року, а не станом на останній день звітного періоду декларації за 2024 рік (31.12.2024). Як наслідок, у довідці «Дані для декларації» відсутні відомості про квартиру, хоча станом на 31.12.2024 декларант все ще був її власником. Через недосконале розуміння цих тонкощів декларант надалі користується функцією автозаповнення на основі довідки, подає декларацію за 2024 рік без квартири і в подальшому має реальний шанс стати фігурантом кримінального провадження за ст. 366-2 «Декларування недостовірної інформації» КК України. Задля уникнення подібних ситуацій НАЗК у співпраці з Міністерством юстиції України має забезпечити генерацію даних з двох вищезгаданих державних реєстрів саме станом на 31 грудня звітного року – тим більше, що така технічна можливість наявна. Так, на офіційному вебсайті Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань можна сформувати платний витяг станом на будь-яку дату в минулому [11], а функціонал Державного реєстру речових прав на нерухоме майно дозволяє нотаріусу чи державному реєстратору формувати витяг з повною історією володіння нерухомим майном за весь період роботи реєстру [12].

По-друге, довідку «Дані для декларації» за певний рік можна згенерувати лише один раз. На практиці це часто створює проблеми для декларантів та членів їх сімей. Наприклад, дані Державної податкової служби України (далі – «ДПС») про офіційні доходи особи за минулий рік стають доступними тільки після 20 лютого наступного року. Суб'єкти декларування, які з певних причин генерують в персональному кабінеті довідку «Дані для декларації» до 20 лютого, отримують неповну інформацію про офіційні доходи за минулий рік. При цьому вони позбавлені можливості вдруге згенерувати довідку «Дані для декларації» з повними даними після 20 лютого, оскільки така можливість не передбачена Реєстром [13]. Ще одним поширеним прикладом є випадкова генерація довідки «Дані для декларації» виключно щодо себе, без введення членів сім'ї. Коли через деякий час декларант захоче отримати дані про членів сім'ї, програмне забезпечення Реєстру вже не дасть цього зробити – адже довідка генерується лише один раз. Очевидно, що ці проблеми неповної інформації у передчасно згенерованих довідках можна усунути, якщо НАЗК як адміністратор Реєстру забезпечить декларантам можливість генерувати довідку «Дані для декларації» декілька разів.

По-третє, сама по собі наявність функції «Дані для декларації» може створювати у деяких декларантів хибне уявлення про те, що після генерації довідки їх робота по заповненню декларації завершена. Насправді ж довідка взагалі не генерує відомості для певних розділів декларації (грошові активи, фінансові зобов'язання, видатки і правочини тощо), а по інших розділах надає лише обмежені дані, наявні в нових електронних реєстрах. Для прикладу, дані про придбані до 2013 року об'єкти нерухомості і транспортні засоби в довідці не відображаються. Крім цього, навіть по нерухомості та автомобілях після 2013 року функція «Дані для декларації» може не підтягувати їх вартість – тобто інформацію, що є ключовою з точки зору е-декларування. Звісно, ці недоліки не можна ставити в провину НАЗК, адже вони зумовлені пізнім запуском в Україні окремих електронних реєстрів та їх недостатньою наповненістю. Втім, НАЗК зі свого боку могло б звернути більшу увагу декларантів на ці упущення з використанням великого червоного шрифту на початку відповідних розділів довідки «Дані для декларації».

5. Механізм листування з НАЗК через персональний кабінет у вкладці «Мої повідомлення» реалізований неякісно

У персональному електронному кабінеті декларанта існує окрема вкладка під назвою «Мої повідомлення». Її основна мета – це обмін інформацією в електронному вигляді між суб'єктом декларування і НАЗК. Від Національного агентства сюди приходить інформація про збереження чернетки і подання декларації, повідомлення про початок і завершення повної перевірки, довідки про результати автоматичної перевірки тощо. Декларант також може використовувати вкладку для зворотного зв'язку із НАЗК: у ній передбачено вікно для написання повідомлень та можливість докласти електронні файли.

Механізм обміну повідомленнями відіграє важливу роль у функціонуванні системи електронного декларування. Так, згідно з абз. 3 ч. 4 ст. 45 Закону в разі самостійного виявлення суб'єктом декларування у декларації недостовірних відомостей після спливу терміну для подання виправленої декларації, але до початку проведення НАЗК повної перевірки цієї декларації, суб'єкт декларуван-

ня може звернутися до НАЗК з листом з поясненням причин, що призвели до внесення недостовірних відомостей та неподання виправленої декларації у зазначений термін, додавши підтвердні документи. У п. 2 Роз'яснень щодо фінансової доброчесності від 28.01.2025 НАЗК закликає декларантів подавати такі пояснення і документи в електронній формі саме через вкладку «Мої повідомлення» у персональному кабінеті [14].

Разом з тим, поточний інтерфейс вкладки «Мої повідомлення» не дозволяє оформити такі пояснення належним чином. По-перше, віконечко для повідомлення містить максимальне обмеження на 10 000 символів, а також не дозволяє вводити деякі орфографічні знаки (тире, апостроф). По-друге, загальний розмір усіх файлів-додатків до повідомлення не може перевищувати 1 МБ. На практиці це не дозволяє виконати вимогу абз. 3 ч. 4 ст. 45 Закону про додавання підтвердних документів, адже фото навіть однієї сторінки документа часто важить більше 1 МБ.

Враховуючи вищезазначене, Національному агентству рекомендується усунути технічні обмеження інтерфейсу вкладки «Мої повідомлення»: збільшити максимальну кількість символів у повідомленні до 30 000, додати можливість вводити всі стандартні орфографічні знаки, і найголовніше – збільшити допустимий обсяг додатків до повідомлення принаймні до 30 МБ.

6. Відсутня опція входу в персональний кабінет через «Дія.Підпис»

Для входу в персональний кабінет декларанта особа може використати електронний підпис у вигляді файлу на комп'ютері, кваліфікований електронний підпис на захищеному флеш-носії або ж хмарний підпис [15]. Разом з тим, у кабінеті наразі неможливо авторизуватись за допомогою «Дія.Підпис» із застосунку «Дія» на мобільному телефоні.

Авторизація через «Дія.Підпис» має низку переваг перед іншими варіантами авторизації. По-перше, отримати «Дія.Підпис» зазвичай простіше, ніж інший тип електронного підпису. Більшість акредитованих центрів сертифікації ключів є банківськими установами і вимагають від особи стати їх клієнтом для оформлення електронного підпису; натомість державні центри сертифікації вимагають особистої явки заявника для первинної генерації підпису. Тим часом, «Дія.Підпис» можна активувати в мобільному застосунку за 10 хвилин. По-друге, «Дія.Підпис» є більш надійним способом ідентифікації, ніж інші електронні ключі. «Дія.Підпис» неможливо скопіювати на декілька комп'ютерів або ж викрасти шляхом заволодіння флеш-носієм. Ідентифікація через «Дію» є максимально захищеною, адже одночасно вимагає введення паролю і проходження процедури розпізнавання обличчя на мобільному телефоні. Авторизація через «Дія.Підпис» вже давно довела свою ефективність і використовується у багатьох державних сервісах: Електронному кабінет платника податків ДПС [16], Порталі електронних послуг Пенсійного фонду України [17], Кабінет водія Міністерства внутрішніх справ України [18] тощо.

З огляду на вищезазначене, НАЗК пропонується додати до вікна входу в персональний кабінет опцію авторизації через «Дія.Підпис».

Висновки. Єдиний державний реєстр декларацій НАЗК є важливою складовою системи запобігання корупції в Україні. Попри істотне покращення технічної стабільності та зручності користування Реєстром протягом останніх років, його функціонування досі супроводжується низкою системних недоліків. Їх наявність не лише ускладнює роботу з Реєстром, а й може призводити до порушення прав доброчесних декларантів. З огляду на це, НАЗК як адміністратору Реєстру рекомендується провести ряд техніко-юридичних змін у його роботі: покращити налаштування функції «Дані для декларації», забезпечити видалення первинних декларацій після подання виправленої версії, упорядкувати граничні строки зберігання декларацій в Реєстрі та порядок видалення помилково поданих документів, налагодити роботу вкладки «Мої повідомлення» в персональному кабінеті, а також надати можливість авторизуватись в Реєстрі з використанням функціоналу «Дія.Підпис».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Кампанія декларування-2024: декларації подали майже 627 тисяч публічних службовців. Національне агентство з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/povyny/kampaniya-deklaruvannya-2024-deklaratsii-podaly-mayzhe-627-tysyach-publichnyh-sluzhbovtsiv/> (дата звернення: 18.06.2025).
2. Прохоров К.О. Подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, як один із засобів запобігання корупції. Наука і правоохорона. 2019. № 4 (46). С. 184–188.
3. Виноградова Н., Попов Р., Голоскіс В. Цифрова трансформація реалізації повноважень НАЗК як основа розбудови антикорупційної інфраструктури. Цифрове суспільство: міжнародні економічні відносини, управління, фінанси та соціум: Матеріали міжнар. науково-практ. конф., м. Дніпро, 2 трав. 2024 р. 2024. С. 218–220.

4. Усик Р. Система електронного декларування в Україні: проблеми та перспективи розвитку під час дії воєнного часу. Глобальні тренди у науці та освіті: Матеріали IV Міжнар. науково-практ. конф., м. Київ, 5–7 трав. 2025 р. 2024. С. 1117–1123.
5. Мамедова Е. А. Технічні проблеми, що виникають при поданні декларацій: їх негативні наслідки та правові засоби подолання. Дискусійні питання застосування антикорупційного законодавства: Матеріали міжнар. науково-практ. конф., м. Дніпро, 15 листоп. 2019 р. Дніпро, 2019. С. 284–287.
6. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII: станом на 4 квіт. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 18.06.2025).
7. Про затвердження Порядку формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: Наказ Нац. агентства з питань запобігання корупції від 23.07.2021 № 448/21: станом на 6 черв. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0986-21#Text> (дата звернення: 18.06.2025).
8. Кримінальний кодекс України: Кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III: станом на 7 черв. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 18.06.2025).
9. НАЗК врегулювало порядок видалення декларацій «кандидата на посаду». Національне агентство з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/novyny/nazk-vregulyovalo-poryadok-vydalennya-deklaratsiy-kandydata-na-posadu/> (дата звернення: 18.06.2025).
10. У Реєстрі декларацій з'явилася функція, яка дозволить декларантам дізнаватися відомості про свою власність, наявні в реєстрах. Вона полегшить заповнення декларації для тих, хто втратив документи про власність. Національне агентство з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/novyny/u-reyestri-deklaratsij-z-yavylasya-funktsiya-yaka-dozvolyt-deklarantam-diznavatysya-vidomosti-pro-svoyu-vlasnist-nayavni-v-reyestrah-vona-polegshyt-zapovnnennya-deklaratsiyi-dlya-tyh-hto-vtratyv-dokum/> (дата звернення: 18.06.2025).
11. Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань. Міністерство юстиції України. URL: <https://usr.minjust.gov.ua/content/free-search> (дата звернення: 18.06.2025).
12. Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру речових прав на нерухоме майно: Постанова Каб. Міністрів України від 26.10.2011 № 1141: станом на 11 лип. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1141-2011-p#Text> (дата звернення: 18.06.2025).
13. НАЗК: У довідці «Дані для декларації» можуть відображатися неповні дані про доходи – *Юридична Газета*. URL: <https://yur-gazeta.com/golovna/nazk-u-dovidci-dani-dlya-deklaratsiyi-mozhut-vidobrazhatisya-nerovni-dani-pro-dohodi.html> (дата звернення: 18.06.2025).
14. Роз'яснення щодо фінансової доброчесності застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю (подання декларації, повідомлення про суттєві зміни в майновому стані, повідомлення про відкриття валютного рахунку): Роз'яснення Національного агентства з питань запобігання корупції від 28.01.2025. URL: <https://wiki.nazk.gov.ua/category/deklaruvannya/> (дата звернення: 18.06.2025).
15. Вхід до системи. Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. URL: <https://portal.nazk.gov.ua/login> (дата звернення: 18.06.2025).
16. Електронний кабінет платника. Державна податкова служба України. URL: <https://cabinet.tax.gov.ua/> (дата звернення: 18.06.2025).
17. Портал електронних послуг. Пенсійний фонд України. URL: <https://portal.pfu.gov.ua/> (дата звернення: 18.06.2025).
18. Кабінет водія. Міністерство внутрішніх справ України. URL: <https://e-driver.mvs.gov.ua/login> (дата звернення: 18.06.2025).